

JORDI LAY/ARXIU

“TVC haurà de reparar la inhibició lingüística i cultural de Canal 9 i IB3”

Josep Gifreu (Palol de Revardit, Pla de l'Estany, 1944) és catedràtic emèrit de comunicació de la UPF. Defensa que el futur de TVC consisteix a continuar potenciant la indústria àudio-visual catalana i consolidar una oferta potent a la xarxa que superi les limitacions tècniques i polítiques de difusió territorial.

El model de televisió pública nacional que representa TV3 es pot considerar socialment acceptat, per bé que políticament encara hi hagi escletxes?

—La popularitat i l'èxit d'audiència, però també de reconeixement públic de la seva qualitat i la capacitat de mobilització de la societat —com ho demostra “La Marató”, per exemple—, són prova de l'acceptació majoritària del model de televisió nacional. Amb tot, és evident que hi ha matisos. I, essent la CCMA un grup amb múltiples canals i activitats, pot suscitar —i, de fet, suscita— opinions diferents i discrepàncies socials i polítiques sobre determinades activitats i manifestacions que fan els mitjans de la corporació. Però això no desmereix el model nacional i plural avalat per la història d'aquest grup de mitjans.

—TV3 ha d'afrontar gairebé tota sola la missió fundacional de ser el motor i l'essència de la indústria àudio-visual catalana. Però en temps de crisi profunda, fins a quin punt pot garantir la supervivència d'aquesta indústria?

—Aquesta missió forma part del reconeixement del model d'èxit de TV3, la capacitat aglutinadora del sector àudio-visual a molts nivells. Els darrers anys, sobretot, hem vist com en les bones produccions cinematogràfiques, tant de ficció com documentals, que han guanyat premis —el cas més clar és *Pa negre*— TV3 hi té la coproducció assegurada i els drets de compra. És a dir, que hi ha uns acords amb el sector àudio-visual i l'administració que ha donat fruits.

Aquesta col·laboració és imprescindible, ha de continuar i s'ha de potenciar, sobretot en una etapa de profunda crisi per al sector àudio-visual català, especialment el cinema. Sense TV3, aquest sector de segur que no serà tan viu com és ara, perquè la CCMA és la primera gran empresa catalana i en català que hi tenim.

—La CCMA es nega a fer públic el preu que paga a les productores per la compra de programes de TV3. El diari *El País* va publicar-ne algunes xifres, i certament, semblen excessives. No caldria reconsiderar aquests costos, en temps de retallades?

—Venim d'una etapa de vaques grasses, i és evident que cal reformular moltes coses. Tots en reformulem a l'àmbit privat, familiar, d'inversions socials, etc. I és evident que en aquesta nova etapa, la CCMA, i especialment TV3, ha de reduir la despesa destinada a determinades produccions i encàrrecs, i les productores corresponents entendran que s'han d'adequar a la situació actual i que, per tant, hauran de guanyar menys diners i reduir fins a cert punt els costos de producció. Això forma part de les regles del joc imposades per la crisi. Però la filosofia de base és la mateixa, i cal buscar un nou equilibri entre Televisió de Catalunya, el sector àudio-visual català i l'administració. I aquest equilibri s'ha de trobar encara que el volum total disponible de diners per a produir àudio-visual en els diversos formats s'hagi rebaixat d'un 20%. Si això repercuteix en una reducció de l'activitat interna de Televisió de Catalunya, s'ha d'acceptar.

—Voleu dir que, si cal, s'ha d'aprimar la plantilla de TV3 per tal de mantenir aquest equilibri amb les productores externes?

—La CCMA resta al servei de tot el sector de l'àudio-visual, i no tan sols d'una empresa que es diu Televisió de Catalunya. En moments de crisi, l'externalització de molts programes i línies de producció, encara que pugui ser menor, s'ha de mantenir. És cert que s'han de trobar noves fórmules de col·laboració entre les productores externes i Televisió de Catalunya.

—Aleshores és desmesurada, la plantilla de TV3, quantificada en 2.133 treballadors?

—En temps de crisi, totes les empreses tenen l'obligació de revisar els factors de producció. Ara, jo no he de pronunciar-me sobre una qüestió que depèn sobretot de la direcció i del consell d'administració. Sí que és evident que hi ha un capital professional que val la pena de valorar en el terme just. No és fàcil d'aconseguir un gruix de professionals tan capacitats com s'ha demostrat als diversos àmbits de TVC i, en aquest sentit, seria un mal servei al sector públic que es prescindís d'aquest gruix. S'han de buscar fórmules que facilitin l'adequació de l'empresa pública als serveis que li pertoca de prestar i, en el futur, ampliar.

—Parleu d'ampliar, per bé que sembla que la tendència de l'administració és de retallar funcions. El govern ha parlat, per exemple, de la possibilitat de suprimir dos dels sis canals de TVC.

JORDI PLAY/ARXIU

—No estic d'acord a retallar funcions de TVC, sinó al contrari, pel paper que li tocarà de fer en unes circumstàncies de futur, quan se superi mínimament aquesta crisi.

—En temps de crisi és quan més s'ha de blindar TV3?

—Blindar-la des del punt de vista de corporació pública, justament perquè la crisi no és només econòmica, sinó també política i en certa mesura cultural. La crisi de l'espai cultural català és profunda, en aquests moments, i és preveu molt més greu encara durant els mesos vinents —i potser anys—, perquè tothom deixa d'invertir en cultura, des de l'estat fins a les comunitats autònomes. I també perquè hi ha una inhibició evident de les altres empreses que haurien de col·laborar en l'espai lingüístic i cultural català, IB3 i Canal 9. La línia que segueixen aquests canals és de minimitzar tant com puguin la producció pròpia i la producció en la nostra llengua. I això, d'alguna manera, reclama a la CCMA, i especialment a TVC, de reparar aquesta inhibició amb una acció més decidida per a garantir que l'espai del català tingui en aquests anys de crisi una presència en el món cultural i àudio-visual potent i de qualitat.

—Potser la CCMA no pot assumir plenament aquesta funció, entre més coses perquè ni el govern de les Illes Balears ni el del País Valencià no semblen disposats a permetre-ho.

—Aleshores ens trobarem en una etapa que és crucial per a la transició de l'espai radioelèctric a l'era digital, en què l'espai comunicatiu català serà relegat a posicions totalment subordinades, i per tant, substituïbles. Ens trobem en una fase molt crítica per la competitivitat futura del ciberespai català, sobretot en matèria de continguts àudio-visuals, que és el punt més delicat de la cultura, perquè és el més car de produir. Aquesta seria una gran raó per a potenciar al màxim, malgrat la crisi, el paper de TV3 en el nou espai àudio-visual en xarxa que es construeix.

—De fet, la CCMA és pionera en la implantació de tecnologia capdavantera —alta definició— i serveis a la carta per internet. Aquest actiu ha de ser la taula de salvació futura, també al País Valencià i a les Illes?

—Sense cap mena de dubte. Fins ara, només es pensava en termes d'espai radioelèctric, però hem de tenir en compte que TVC ha d'anar desplaçant els seus objectius cap a l'ocupació del ciberespai. Perquè l'espai àudio-visual català serà l'espai àudio-visual català en l'aldea global, i una posició ferma en aquest espai es garanteix a través dels continguts, més que no pas per l'ocupació territorial a través d'antenes receptores. Aquest és l'horitzó de futur per a TV3 i la CCMA: tenir un espai ben delimitat i assortit de continguts

de qualitat en català al ciberespai. Aquest és un argument molt potent per a defensar la centralitat de TVC en moments de crisi com l'actual.

—Paral·lelament, hi ha una ofensiva per part del govern espanyol contra les televisions públiques autonòmiques i, des de Catalunya, algunes forces polítiques i grups de pressió volen menystenir TVC com a pal de paller de la normalització lingüística. És una gran amenaça, per al futur de la televisió pública nacional catalana?

—No podem ignorar que hi ha una ofensiva general del sector privat contra el sector públic a tot Europa. Però a Espanya passa especialment, per mitjà de la unió de televisions privades, que pretén acaparar tots els ingressos publicitaris per tal de reduir a la mínima expressió el sector públic, i en algunes comunitats autònomes ho se'n sortiran.

—Aquests atacs del sector privat només vénen de fora de Catalunya?

—No, hi ha un altre flanc d'atac obert per a defensar el sector privat català i en català. A Catalunya s'ha de considerar l'interès de la normalització del sector àudio-visual català privat, especialment el televisiu, i això ho hauria d'haver fet ja fa anys l'empresa que disposa de quatre canals autonòmics digitals, el grup Godó. Se li van concedir quatre canals, i només un fa una certa funció d'esgarrapar en el mercat de les televisions privades espanyoles que són a Catalunya. Però li queda molt per fer.

—Penseu que el govern català hi hauria d'intervenir per a equilibrar aquest flanc privat a què feu referència?

—Absolutament, i ho ha de fer d'una manera transparent i exigent. Hi ha d'haver un compromís del grup Godó d'anar normalitzant el seus quatre canals i, si no, que els torni a l'autoritat independent. Aquest intent d'equilibrar el sector privat i el sector públic a Catalunya algun dia s'ha de fer, i s'ha de fer no pas a costa de TV3 sinó de les televisions espanyoles. Aquest és el camí lògic de normalització.

Gemma Aguilera